

Parc de Molló – Parc d'Animals del Pirineu

El cérvol comú (*Cervus elaphus*)

El cérvol comú és la més gran de les tres espècies de cérvols que viuen al Pirineu (les altres dues són la daina i el cabirol). El cérvol presenta un marcat dimorfisme sexual i els mascles són força més grans que les femelles. A més, els mascles són els únics que tenen banyes, que es renoven cada any i són més grans a mesura que augmenta l'edat de l'animal. La única espècie de cérvol en que tots dos sexes tenen banyes és el ren o caribú, que viu a les zones més fredes d'Euràsia i Amèrica del Nord. Fa milers d'anys, durant el darrer període glaciari, també hi havia rens als Pirineus.

Igual que succeeix amb altres espècies com ara el senglar, per exemple, la mida i el pes dels cérvols varia segons el clima i els cérvols més grans són els que viuen als llocs més freds. Així, als Carpats els mascles adults poden arribar als 300 Kg, mentre que a Espanya pesen entre 130 i 140 Kg.

El cérvol té una distribució geogràfica molt extensa a Euràsia i el nord de l'Àfrica, i s'ha introduït a molts altres llocs. A Catalunya el cérvol va desaparèixer a finals del segle XIX i va ser reintroduït a partir dels anys 50. Avui a Catalunya hi viuen dues subespècies de cérvol, la europea (que es troba a la Vall d'Aran) i la ibèrica (que es troba a la resta del país).

Al món hi ha més de cinquanta espècies de cérvols. Una d'elles, el cérvol del Pare David (*Elaphurus davidianus*) és un exemple de la contribució dels zos i els parcs d'animals a la conservació d'espècies en perill d'extinció. El cérvol del Pare David vivia a les planúries del nord de la Xina però les seves poblacions van reduir-se molt com a resultat de la transformació del seu hàbitat. L'any 1865, quan es pensava que ja s'havia extingit, un missioner francès, el pare Armand David, en va descobrir uns quants als jardins del Palau Imperial de Pequín. Alguns d'aquests cérvols es van portar a un parc d'Anglaterra i d'allà a altres parcs i zos d'Europa i Amèrica. Això va salvar el cérvol del Pare David de l'extinció definitiva, perquè els animals que es van quedar a la Xina van acabar morint tots. Alguns descendents dels animals criats als zos europeus i americans es van alliberar al seu medi natural a finals del segle passat.

Les banyes dels cérvols són l'òrgan amb un creixement més ràpid de tots els mamífers i s'ha vist que en alguns casos poden créixer més d'un centímetre cada dia. Les banyes comencen a créixer al febrer. En arribar la tardor, quan ja han crescut del tot, perden el vellut, que és la pell que les recobreix. El vellut és molt ric en vasos sanguinis, que aporten els nutrients necessaris pel creixement de les banyes. El creixement de les banyes està regulat per les hores de llum.

El període de reproducció del cérvol es coneix com a brama pel so característic que fan els mascles i va des de mitjans de setembre fins a mitjans d'octubre. La brama serveix per atreure les femelles i estimular-ne la seva conducta sexual; els mascles més forts i que estan en millors condicions són els que bramen més. S'ha comprovat que la brama contribueix a estimular la reproducció de les femelles. Durant el període de zel els mascles no mengen i es dediquen només a fer fora els competidors i aparellar-se amb tantes femelles com

poden. Per aquesta raó, quan acaba el període de zel, els mascles estan prims i esgotats, i alguns no sobreviuen a l'hivern.